

Motion till riksdagen 2011/12:K353

av **Staffan Danielsson (C)**

Offentliggör de östtyska Stasiinformatörernas namn

Förslag till riksdagsbeslut

Riksdagen tillkännager för regeringen som sin mening vad som anförs i motionen om att vidta åtgärder så att offentlighetsprincipen ska gälla för dem som arbetade för östtyska Stasis räkning i Sverige.

Motivering

Den östtyska säkerhetstjänsten använde ”informella medarbetare” (IM) i olika länder för att få information om känsliga eller hemliga förhållanden i t ex Sverige. En IM var en person som efter muntlig eller skriftlig överenskommelse i hemlighet arbetade för östtyska säkerhetstjänsten MfS, i dagligt tal Stasi.

Regeringsrätten har tillåtit en enda forskare – professor Birgitta Almgren – att ta del av de ca 50 personers akter som Stasi förde och som SÄPO fått tillgång till. Hon får dock inte offentliggöra namnen eller kontakta personerna.

Birgitta Almgren skriver själv så här om dessa ”informatörer” eller ”spioner”:

För DDR blev Sverige under kalla kriget ”ett tyngdpunktsland” som brygga och buffertstat mellan öst och väst. Det gällde att sprida en positiv syn på socialism, identifiera fientligt-negativa personer och genom opinions spridning och inflytelseagenter förhindra Sveriges integration i västs försvarssystem.

Stasi var KGB:s förlängda arm. Från inget annat nordiskt land kom så många Stasirapporter: Från 60-talet och framåt finns 2?919 rapporter registrerade i Stasis datasystem SIRA.

Områden som Stasi prioriterade i Sverige var:

? ?industri, teknologi och handel

Fel! Okänt namn på

- ? politik och samhälle
- ? skolor och universitet
- ? militärt spionage.

Regeringsrätten har valt att inte tillåta offentliggörande av namn över huvud taget. Man väljer att skydda alla för att inte riskera den enskilde. I Tyskland, där diskussionen pågått längre, har man gjort en mer pragmatisk bedömning. Där får namn publiceras om informatören ifråga har agerat i sin tjänst, dvs. i kraft av sitt ämbete, eller spelat en särskild roll i samtidshistorien.

Det är märkligt att Sverige genom Regeringsrätten så väljer att skydda de som under det kalla kriget samarbetade med DDR och lämnade ut information. Regeringen bör därför vidta åtgärder så att offentlighetsprincipen ska gälla för dem som arbetade för östtyska Stasis räkning i Sverige, och i ev. liknande framtida fall. Väljer man att aktivt samarbeta med säkerhetstjänsten hos en kommunistdiktatur i närheten av Sverige måste man kunna tåla att detta offentliggörs när arkiven öppnas.

Stockholm den 19 september 2011

Staffan Danielsson (C)